

«ΚΑΠΟΙΟΣ ΝΑ ΣΥΛΛΕΞΕΙ ΤΟΥΣ ΚΑΡΠΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΦΥΛΑΕΙ ΤΑ ΧΩΡΑΦΙΑ»

ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ «ΔΟΜΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ»

Μπορεί να το ξεχνάμε καμιά φορά, γι' αυτό και το υπενθυμίζουμε: Το κέντρο κράτησης ή μια «δομή φιλοξενίας» μεταναστών εργατών είναι από την οπτική του κράτους και των τοπικών αφεντικών χώρος μαζικού εγκλεισμού υποτιμημένης εργατικής δύναμης. Εκτός δηλαδή από όλα τα άλλα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν μέσα από τις επιδοτήσεις για τις τοπικές κοινωνίες (σίτιση, στέγαση, μισθοδοσία για την απασχόληση προσωπικού των μκο), το κέντρο κράτησης επιτελεί και μια τέτοια λειτουργία. Από ετούτη τη λειτουργία, κομβική και όχι παράπλευρη, ξεκινούν κρατικοί σχεδιασμοί σε αρμονία με τοπικές πρωτοβουλίες δουλεμπορικής εκμετάλλευσης της παρανομοποιημένης εργατικής δύναμης των μεταναστών και μεταναστριών. Σχεδιασμοί που είναι προσαρμοσμένοι στις κατά τόπους ανάγκες της ελληνικής οικονομίας, και ειδικότερα του αγροτικού τομέα.

Ενδεικτικό παράδειγμα κρατικού σχεδιασμού: στις αρχές του Ιούνη μάθαμε ότι οι παραγωγοί του κάμπου της Μακεδονίας στρέφουν τις ελπίδες τους για τη συγκομιδή των ροδακινών στους Πακιστανούς, Αφγανούς, Κούρδους και Σύρους μετανάστες εργάτες που είναι φυλακισμένοι στα hot spots της περιοχής. Οι ντόπιοι νεαροί προτιμούν, όπως λένε, να τσιμπάνε τα επιδόματα ανεργίας παρά να δουλέψουν στα χωράφια. Οι Αλβανοί που έρχονται με τρίμηνη τουριστική βίζα από την Αλβανία να δουλέψουν μαύρα, «ζητούν τρελά μεροκάματα». Οι ροδακινοπαραγωγοί, βέβαια, δεν είναι ανίκανοι άνθρωποι, μπορούν και οσμίζονται με ικανότητες λαγωνικού τους τόπους φτηνών εργατικών χεριών. Τους έχει στήσει άλλωστε εδώ και χρόνια, δίπλα στα χωράφια τους, το κράτος και η μεταναστευτική του πολιτική. Εξ ου και μια πρωτοβουλία αγροτοσυνεταιρισμών στην Ημαθία πήρε ομάδα μεταναστών από κέντρο κράτησης της περιοχής, τους ξενάγησε στον κάμπο και τα εργοστάσια διαλογής και έκλεισε συμφωνία για την εκμετάλλευσή τους.¹

Σε τούτη τη συμφωνία αγοραπωλησίας δούλων κομβικό ρόλο έπαιξε, όπως αναφέραμε, ο κρατικός σχεδιασμός για τη χωροθέτηση των κέντρων κράτησης. Μια χωροθέτηση που επισήμως τη μάθαμε ως «μεταφορά των μεταναστών από τα νησιά στην ενδοχώρα». Ελάχιστη σημασία όμως δόθηκε στο γεγονός ότι ετούτη η

χωροθέτηση των κέντρων κράτησης καθόλου τυχαία δεν ήταν. Η ενδοχώρα, για το κράτος και τη μεταναστευτική του πολιτική, είναι κάμποι που πρέπει να οργωθούν, εσπεριδοειδή που πρέπει να συλλεγούν, εξαγωγικές βιομηχανίες κομπόστας που πρέπει να κερδοφορούν και ούτω καθεξής.

Ενδεικτικό παράδειγμα τοπικών πρωτοβουλιών (σε αρμονία με τους κεντρικούς σχεδιασμούς): στα τέλη του Μαΐου, ο «άτυπος διοικητής» του κέντρου φιλοξενίας Θερμοπυλών στο νομό Φθιώτιδας καταγγέλθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης για δουλεμπόριο. Ο «άτυπος» διοικητής βέβαια δεν ήταν άτυπος. Είχε οριστεί από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ως «ιδιώτης, που προσφέρει άμισθα και εθελοντικά τον χρόνο του, λόγω του ενδιαφέροντός του για το προσφυγικό. (...) είναι υπεύθυνος για την επικοινωνία με οργανώσεις, διακρατικούς οργανισμούς και κρατικούς φορείς, όπως και για τη διαχείριση της διαθεσιμότητας των θέσεων της δομής και την τακτοποίηση των προσφύγων στις θέσεις αυτές». Δελεαστικές φαίνονται οι αρμοδιότητες που κατέχει ένας διοικητής στρατοπέδου συγκέντρωσης, σε τέτοιο βαθμό μάλιστα που δύναται να υπάρχουν διοικητές πρόθυμοι να εργαστούν «άμισθα και εθελοντικά». Εξίσου διαφωτιστικές όμως είναι και οι πρακτικές απολήξεις αυτών των αρμοδιοτήτων. Ο εν λόγω διοικητής, για παράδειγμα, καταγγέλθηκε για πράξεις που υποτίθεται ότι ήταν εκτός του ρόλου του: ότι δρούσε ως διαμεσολαβητής με διάφορους τοπικούς αγρότες που εκμεταλλεύονται τους «επωφελούμενους» (sic) της δομής φιλοξενίας. Οι δουλειές περιλάμβαναν φύλαξη αγροκτημάτων με μισθό 700 περίπου ευρώ για επτάήμερη δωδεκάωρη εργασία και διαμονή σε παράγκα δίχως ρεύμα και νερό. Ότι διατηρούσε καλές σχέσεις με ομάδα μεταναστών, τους οποίους στέγαζε σε καλύτερα κτίρια εντός της δομής και ότι τους επέτρεπε να μεταβαίνουν στην πόλη της Λαμίας για να προμηθευτούν τρόφιμα, ποτά και λαθραία τσιγάρα, τα οποία μεταπωλούσαν στη συνέχεια στη δομή. Ότι δεχόταν δώρα ως αντάλλαγμα για την επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου. Ότι απευθυνόταν συχνά στους «φιλοξενούμενους» με τρόπο προσβλητικό και ιδιαίτερα σεξιστικό.²

Περιττό να το πούμε αλλά το πιστεύουμε και το λέμε: όλοι οι δι-

Αθάνατη ελληνική επαρχία. 40 χρόνια πρωτοπορία στην υποτίμηση της εργασίας των μεταναστών.

μήπως είναι λίγο φασίστες;

DEPRESSION

ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΠΑΝΤΑ ΗΤΑΝ... ΑΝΤΙΦΑ ΣΤΑ ΜΥΑΛΑ

Ρε παιδιά. Οκ, παίζει πίεση από τη βάση για το ζήτημα «φασίστες». Οκ, η εισαγωγή της λέξης antifa στην ελληνική κοινωνία ήταν πιο επιτυχημένη απ' όσο θα μπορούσαμε να φανταστούμε. Οκ, εκλογές έπαιζαν και έπρεπε κάπως να βγει κάνα ψηφαλάκι. Αλλά να, πώς να το πούμε, πέρα από το σύντομο γέλιο και τη μικρή αμηχανία που μας προκάλεσε αυτό το αυτοκόλλητο, δε νομίζουμε πως πετυχαίνει και πολύ το σκοπό του. Δηλαδή, απ' όλους όσους λένε ότι είναι αντιφά στην ελληνική κοινωνία, οι μισοί είναι τέτοιοι που δεν υπάρχει περίπτωση να (σας) ψηφίσουν ποτέ, κι οι άλλοι μισοί (μαζί και πολλά από τα μέλη σας) θα συνεχίσουν να ψηφίζουν Σύριζα...

οικητές όλων των κέντρων κράτησης κάνουν το ίδιο ακριβώς πράγμα, από τη στιγμή που εξαρχής στη χωροθέτηση ενός κέντρου κράτησης λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα της τοπικής οικονομίας και οι τρόποι να αποκομιστούν οφέλη από τη λειτουργία του.

Ετούτη η όψη της λειτουργίας των κέντρων κράτησης δεν είναι τωρινή, δεν είναι περιθωριακή, αντιθέτως είναι δομική. Αν ανατρέξουμε πίσω στα χρόνια, θα βρούμε παρόμοιες περιπτώσεις σαν αυτές που περιγράψαμε παραπάνω. Σαν εκείνη του 2009, στο νεοσύστατο και «πρότυπο», όπως λεγόταν, κέντρο κράτησης της Σάμου. Εκεί, όπου είχε επιτραπεί στους ντόπιους αγρότες να διαλέγουν κάθε πρωί όσους «θέλουν σκληρή δουλειά» στις ελιές με μεροκάματο 15 ευρώ για δουλειά από το πρωί μέχρι το βράδυ.³

Όπου υπάρχει συσσωρευμένη και υποτιμημένη εργατική δύναμη, υπάρχουν ευκαιρίες και δουλειές να γίνουν. Και ο εγκλεισμός των μεταναστών εργατών σε κέντρα κράτησης ή «δομές φιλοξενίας» έχει εγγεγραμμένη στο dna του αυτή τη λειτουργία. Είτε προς όφελος της εξαγωγικής βιομηχανίας εσπεριδοειδών, είτε προς όφελος μιας ευρείας γκάμας δουλεμπόρων και υλικών συμφερόντων που εδραϊώνονται έτσι ακόμα βαθύτερα μέσα στις τοπικές κοινωνίες.

1. Όλα τα στοιχεία για τους ροδακινοπαραγωγούς της Μακεδονίας στο «'Ασθένεια» για τα ροδάκινα τα κοινωνικά επιδόματα», *Καθημερινή*, 4/6/2019.

2. Όλα τα σχετικά στοιχεία για τον «άτυπο» διοικητή στο «Ο περίεργος ρόλος του "άτυπου" διοικητή», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 25-26/5/2019.

3. Είχαμε παλαιότερα αναφερθεί στη συγκεκριμένη λειτουργία των κέντρων κράτησης ως χώρων παρανομοποιημένης εργασίας. Βλ. *Σχεδόν Αόρατοι, η Παρανομοποίηση της εργασίας ως κρατική στρατηγική για τη μετανάστευση*, α έκδοση 2009 από αυτόνομες ομάδες, β έκδοση antifa scripta, 2013. Για το παράδειγμα της Σάμου, βλ. β' έκδοση, σ.109.

22/5 Ελληνικά μαχητικά πέταξαν χθες για πρώτη φορά στον εναέριο χώρο της Βόρειας Μακεδονίας. «Χωρίς τη Συμφωνία των Πρεσπών, εκεί τώρα θα πέταγαν τουρκικά μαχητικά, αλλά αυτό δεν φαίνεται να απασχολεί μερικούς» γράφτηκε σε σχόλιο της εφσυν. Σωστά. Το προηγούμενο διάστημα άλλωστε είχαν τόσο επίμονα βαλθεί να μας εξηγήσουν τα τι και γιατί της συμφωνίας των Πρεσπών. Εκτός από την αδιαφορία μερικών, θα πρεπε επίσης να καταγγέλλεται γιατί τα συλλαλητήρια δεν γίνονταν έξω από την τουρκική πρεσβεία.

29/5 Πολύς ντόρος έγινε για το ρατσιστικό σχόλιο ενάντια στην Κούνεβα, ελάχιστη όμως προσοχή δόθηκε στα λεγόμενα της συνεργάτιδάς της, Χρ. Κοψίνη: «Η Κούνεβα αναδείχτηκε, με αξιοπρεπή προεκλογικό αγώνα στη 10η θέση. Έκανε έναν προεκλογικό αγώνα έντιμο, χωρίς να έχει δικό της εκλογικό μηχανισμό, χωρίς χρηματοδότες, χωρίς διαφήμιση, χωρίς ιδιόκτητο ηλεκτρονικό μέσο, χωρίς δικιά της εκπομπή, χωρίς τη λάμψη ενός μοντέλου, χωρίς την αναγνωρισιμότητα ενός ηθοποιού». Αναρωτιόμασταν για ποιους ακριβώς μιλάει, μετά τσεκάρουμε τους εκλεγμένους ευρωβουλευτές του συριζα και καταλάβαμε.

1/6 Σύμφωνα με προβλέψεις του «Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού», το επάγγελμα που έχει μέλλον στην Ελλάδα για το διάστημα 2018-2022 αναμένεται να είναι οι πωλητές σε καταστήματα. Ακολουθούν οι σερβιτόροι και «πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν». Μας έχει ιντριγκάρει ετούτη η «ανεξιχνίαστη» κατηγορία εργαζομένων κι ακόμα περισσότερο οι ανεξιχνίαστες αποδοχές της.

8/6 Από τη Βρετανία έρχεται οσονούπω ρομπότ συλλέκτης καρπών. Η έλλειψη, λείει, εποχικών εργατών από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Πολωνία, λόγω φόβου του brexit καθιστούν επιτακτική την κατασκευή του. Δεν είναι όμως ακόμα καιρός ν' ανησυχούμε για την τεχνολογική ανεργία. Αφού υπάρχουν τα «πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν».

10/6 Ο Δήμος Αθηναίων παρότρυνε 40 καλλιτέχνες να ζωγραφίσουν εκατό καφάο στο κέντρο της Αθήνας. Το όλο πρόγραμμα αποτελεί μέρος μια anti-tagging καμπάνιας, μιας και, όπως λένε, το «tag δεν αποτελεί τέχνη». Ανάμεσα όμως στους καλλιτέχνες εντοπίσαμε και μέλη του «πολιτιστικού κέντρου εργαζομένων του ΟΤΕ». Δεν είχαμε καταλάβει ότι οι στετζήδες δυσανασχετούσαν με την εξωτερική αισθητική των καφάο, με τις χαριτωμένες ταγκιές, τις απείρου κάλλους αφίσες μας κ.ά. Αφού λοιπόν την είδαν έτσι, θα πάμε τότε κι εμείς να ξηλώσουμε τα πορτάκια για να αποκαλυφθεί επιτέλους το πραγματικό έργο τέχνης στα σωθικά των κατανεμητών. Τι πινέλα και μαλακίες.

12/6 Σαν λημέρι πειρατών περιγράφεται το σημείο στην Ελευσίνα όπου κατέπλευσε το καράβι με τους τόνους ηρώινες (Noor One): «απολύτως ύποπτο, βρίσκεται ανάμεσα σε δύο ναυάγια. Ο μόνος τρόπος για να δέσει εκεί ήταν με κάποιο ρυμουλκό. Ο χώρος δεν έχει φωτισμό το βράδυ και εκτός από κάποια απορριμματοφόρα δεν περνάει κανείς από εκεί». Ε, βέβαια. Δύσκολο να εντοπίσει κανείς κοτζάμ καράβι που το σέρνει ρυμουλκό. Αυτό δεν ήταν το Noor One, ήταν το Black Pearl.

12/6 Περίπου πεντακόσια πενήντα παιδιά εργάζονται στη Θεσσαλονίκη είτε σε οικοδομές, είτε στην πώληση καπνού, είτε στα φανάρια είτε ως οδηγοί στις εθνικές οδούς μεταφέροντας μετανάστες. Να ανήκουν άραγε στα «πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν»;

14/6 Στο εξωτερικό, η Uber πρόσθεσε στην εφαρμογή της μια λειτουργία που επιτρέπει στους πελάτες ν' αποφασίζουν εάν ο οδηγός που θα τους μεταφέρει θα μπορεί να τους μιλά («happy to chat») ή θα είναι καλύτερο να κρατά το στόμα του κλειστό («quite preferred»).